

Huone, ikkunat ja naamarit

Pekka Yrjänä Hiltunen ja Pertti Poutanen

Kirjasta Pyhän rajoilla, temppelitappeluista uskontodialogiin, toim Heli Pruuki, Suomen Lähetysseura

TALO

Kun huomaamme toisen ja toisenlaisen, ensimmäinen liike tapahtuu omassa päässämme, omassa sisäisessä talossamme. Se on useimmiten tunne. Kas tuossahan on... Nuo kaikkihan ovat... Dialogi toisen kanssa alkaa aina omassa sisimmässämme. Esille putkahtaa ajatus, mielikuva, otamme sisäisen asennon suhteessa toiseen. Dialogi alkaa sisäisessä talossamme ennen kuin avaamme oven toiselle, tai ennen kuin astumme sisäisestä talostamme ulos tapaamaan toista.

IKKUNAT

Millainen tunne sisältämme nousee, kun havaitsemme toisen ja toisenlaisen? Ehdotamme seuraavia tuntemusikkunoita.

Ivan ikkuna

Havaitsemamme hahmo ei miellytä. Tiedämme, mitä ja minkälaista maailmaa tämä toinen edustaa. Mieleemme nousee ivallisia ja mielestä me älykkäitä argumentteja, jopa nerokkaita vastaväitteitä oletettuihin repliikkeihin.

Ohituksen ikkuna

Emme nyt mitenkään jaksaisi käsitellä näkemäämme muukalaisuuden muotoa. Keksimme, että tämän kohtaaminen ei voisi vähempää kiinnostaa. Sysäämme näkemämme syrjään ja keskitymme tuttuun ja turvalliseen.

Vapisevan pakenemisen ikkuna

avautuu Ohituksen ikkunan vierestä. Mieli ei löydä yhtäkään suojautumiskeinoa ja maailma alkaa hajota. Nyt ei voi muuta kuin paeta ja koettaa – aluksi se on tuskaista – olla ajattelematta kaikkea sitä kauheaa, hirvittävää ja kaoottista, mitä vieras toisi tullessaan.

Oikeassa olemisen ikkuna

Olemme aivan välittömästi varmoja, että havaitsemamme toisen on oltava ehdottomasti väärässä. Hän ei tajua todellisuutta sellaisena kuin se näillä kylillä näyttäytyy. Jos näkemämme henkilö vain tajuaisi kokonaisuuden niin kuin se on, niin kuin me sen näemme, hän ei olisi tuollainen kuin hän nyt on.

Nopean varustautumisen ikkuna

on miltei sama kuin Oikeassa olemisen ikkuna. Tämän ikkunan ääressä mieli kerää kaikki soivat, terävät, purevat, kohtalokkaan oikeat argumentit. Niistä rakennetaan mahtava puolustus- ja hyökkäysvallitus mielen suojaksi. Se torjuu voimallisesti kaiken uuden, oudon ja viraan.

Ihastumisen ikkuna

Vieras näyttää eksoottiselta ja houkuttelevalta. Sellaiselta kuin ihmisen pitääkin olla. Vieras edustaa kaikkea ihanaa: vapautta, luovuutta, elävää henkisyttä, rentoutta, ruumiillisuutta, eloisaa sukupuolisuutta, kauneutta, kokonaisvaltaisuutta, kaikkea sitä, mitä oikeasti olen aina kaivannut.

Vieraanvaraisuuden ikkuna

Mieleen nousee terve ja iloinen uteliaisuus. Mitä ihmettä, olisipa kiva tutustua tuohon ihmiseseen ja hänen edustamaansa maailmaan.

Mitä ajatuksia erilaiset ikkunat herättävät? Tuntuvatko joku tai jotkut niistä tutuilta omalle itselleni?
Mistä ikkunoista itse katson? Millaisista ikkunoista minua on katsottu?

Kirjasta löytyy lisää erilaisia artikkeleita ja harjoituksia uskontodialogiin liittyen.